



**ЗАДЕРАЦЬКИЙ Всеволод Петрович** (21. 12. 1891, Рівне — 01. 02. 1953, Львів) — композитор, піаніст, педагог, письменник. Батько [В. Задерацького](#). Член СКУ (1946), СК Москви (1932). Учасник 1-ї світової війни. Закін. юрид. факультет Моск. університету (1915), Моск. консерваторію (1923; кл. фортепіано Г. Пахульського, К. Кіппа, композиції — [С. Василенка](#), М. Іполитова-Іванова, диригування — О. Орлова). Брав уроки з поліфонії та контрапункту у *С. Танєєва*. Від 1920 (з перервою) — викладач Рязан. муз. училища (Росія). 1921 та 1926 перебував під арештом. 1929–34 — диригент при Всесоюз. комітеті радіомовлення в Москві; 1934–37 — викладач Ярослав. муз. училища (РФ). 1937 заарешт. втретє (причиною арешту стали «антирад. висловлювання», серед яких було твердження про те, що муз. життя в Україні інтенсивніше за ярославське), засудж. до 10 р. ув'язнення. Покарання відбував у Магадан. обл. (РФ), де 1939 разом із засудж. музикантами заснував Магадан. філармонію й симф. оркестр. 1940 звільн. за амністією, повернувся до Ярославля. Під час 2-ї світової війни перебував у Казахстані. 1944 — худож. кер. Краснодар. філармонії (РФ). 1945–49 (з перервою) — викладач Житомир. муз. училища, 1949–53 — Львів. консерваторії. Серед учнів — В. Васіна-Гроссман, К. Птиця. Творчий

доробок композитора вирізняється тяжінням до поліфонічності, використанням засобів романтич. та імпресіоніст. лексики. Більшість його творів знищено під час обшуків та арештів. Здійснив низку записів на фірмі «Мелодія». Серед літ. творів З. — драма «Лихолетьє» (1934), роман «Человек идет по эпохе» (1942–43, незаверш.), драма «Марсианин» і фарс-памфлет «Оранжевое счастье» (обидва — 1947–48; усі — неопубл.).

#### Основні твори

опери — «Кров і вугілля» (1931), «Валенсіанська вдова» (за комедією Лопе де Веги, 1934; 2-а ред. — 1950); для симф. оркестру — симф. «Фундамент» (1933), Симф. № 1 (1951); Камерна симф. для 9-ти музикантів (1940); для струн. оркестру — «Лірична симфонієта» (1932); для домри з оркестром — Концерт (1947, на укр. нар. теми); для хору з оркестром — «Реквієм» (1932); Сюїта на укр. нар. тексти (1950); хор. поема «Косенкові» (1948); для фортепіано — Сонати № 1–5 (1928–41), Сюїта (у 9-ти ч., 1944), цикли «Мікроби лірики» (1929), «Порцелянові чашки» (1930), «24 прелюдії та фуги» (1937–38), «Східний альбом» (1940), «Легенди» (1944); вокал. цикли; романси; музика до театр. вистав.

#### Рекомендована література

1. Клин В. Знайомство з творчістю В. П. Задерацького // Музика. 1972. № 4;
2. Мирошніченко С. Тематическая «аура» в полифонических произведениях В. П. Задерацкого // Наук. вісн. Нац. муз. академії України. К., 2000. Вип. 28;
3. Лукашенко Н. Всеволод Петрович Задерацький: Парадокси життя та творчості // Там само. 2004. Вип. 37;
4. Будз М. Композитор В. Задерацький // *Musika humana*. 2005. № 2;
5. Задерацкий В. В. *Per aspera...* Москва, 2009.

[В. В. Задерацький](#)

#### Бібліографічний опис:

Задерацький Всеволод Петрович / В. В. Задерацький // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15271>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).